

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. O p r a v n i š t v o, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Založnice in posojilnice.

Narod, kateri hoče do samostalnosti priti, mora za svojo materialno neodvisnost od drugega naroda skrbeti. Ne zadostuje, ljudstvo samo buditi po veseljah v čitalnicah, razgovorih na tabornih itd., ker navdušenost za vsako novo idejo trpi samo nek čas, kteremu treznost sledi. Obstojče je samo to, kar materialno stanje naroda zboljša in vsakdanjim praktičnim potrebam ljudstva pomaga.

Narodnost vodi naše politično delovanje; na ti podlagi se morajo, kolikor mogoče, vsa podjetja, posebno denarni zavodi zidati. Voditelji naroda morajo svojo pozornost končno na to obrniti, da se slovensko ljudstvo privadi neutrudljive delavnosti, njemu ne samo priložnost dati, da si premoženje pridobiva, temuč posebno, da si naš narod pridelan denar tudi prihrani. V ta namen pa je treba kolikor naj več mogoče zavodov, kjer se prištedjen denar hranjuje, kjer dobre obresti nese, ker samo to budi vsakega posameznika k varčnosti, množi veselje do treznega življenja, daje prostemu človeku priložnost, z malimi doneski za njega primerno velik kapital brez posebnega truda si prigrisposodariti.

Na drugi strani pa imajo taki denarni zavodi namen v sili vsakemu potreben kapital proti garanciji brez posebnega truda, stroškov in dolgega čakanja podajati, in spolnjujejo s tem svojo nalogo bolj nego navadne hranilnice, ker hitro denarno pomoč dajo.

Take denarne zavode ima pri naših bratih na Českem skoro vsaka vas. Česki narod je trezen in varčen, za to materialno in duševno bogat, politično krepek in neomahljiv, V tem obstoji nepremagljiva krepost českega naroda. Ako tedaj hočemo naše brate kedaj doseči, moramo tukaj, kakor v marsikterem drugem obziru nje posnemati. Priporočalo se nam je to gorko že mnogokrat

od naših severnih Soslavljanov, kar je tudi „Slov. Narod“ večkrat omenil.

Potreba in korist enakih denarnih zavodov je tedaj brezdvombna in mislim, da o tem ni potrebno mnogo besedovati, ker nam teorija in praktično življenje jasno dovolj oboje dokazujeta.

Gledé na to so posamezni rodoljubi take denarne zavode poslednja leta precej marljivo tu in tem ustanovljati se trudili.

Ali uspeh se še dozda skoraj nikjer ni pokazal, ker je nam nemškutarska vladajoča stranka kolikor mogoče take ovire delala, da se večidel še vladino dovoljenje za ustanovitev takih zavodov dobilo ni. Nasprotna stranka namreč dobro vé, da je konec njenega nenaravnega nadvladovanja, kadar naš zburjen in politično večidel že popolnoma zaveden slovenski narod tudi materialno neodvisen postane in ravno tako krepko na svojih lastnih nogah stoji, kakor česki.

Moj namen je tukaj govoriti o načelih, po kterih bi se naj denarni zavodi ustanovljali o različnosti načel hranilnic in posojilnic, na kak način bi se dala koristna načela obojih zavodov zediniti in konečno: kedaj se je nadejati, da bi denarni zavodi najbolj cveteli. Gledé poslednje točke mislim priporočati denarni zavod po načelih, ktera so se praktično jako koristna pokazala pri ustanovitvi neke tukajšnje posojilnice.

Denarni zavodi se navadno ustanavljajo na dvoji način. Prvič, da se neka odločena glavnicca od posameznikov kake srenje, ali podjetnikov, akcionarjev i. t. d. vloži in s tem delati začne, kar je navadno pri hranilnicah, akcijonarnih bankah i. t. d. Drugič, da ljudstvo obče sploh različne svoje svote v ustanovljen denarni zavod vplaga in se še le s tem vloženim denarjem delovati začne, kar je navadno pri založnicah.

(Dalje prih.)

Narodno delovanje.

I.

Trideset let je preteklo, odkar se trudijo slovenski rodoljubi: Kopitar, Metelko, Koseski, Preširen, Bleiweis, Murko, Krempelj, Stanko Vraz, Trstenjak, Cigale in drugi — zbuditi narod v živobitje. Jezikoslovje, pesništvo, zgodovina, časnikarstvo so bila sredstva za to trudno delo, kterega vspah je gibanje budnega naroda v vseh pokrajinah in na tisoče štejeno dan denašnji rodoljube vseh stanov, kateri čutijo živo potrebo, narod vzdigniti na duševni in gmotni napredek iz stoletnega mrtvila. Ponosno se smemo ozirati na opravljeno težavno delo, z blagodejnim upom nas navdaja prihodnost, ker je naš narod zdrav na duhu in na telesu, in ker je črstva veja ogromnega naroda slavenskega devetdeset milijonov duš.

Novi čas vendar prinaša nove potrebe in jako bi se motil, kdor misli, da smemo sedaj roke križem držati. Čas hiti in napor sosednih narodov je odvažniši od poprejšnjega, torej je treba dvostrukih moči za novo delovanje. Narod slovenski se ozira po novih delavcih, ker mu vsako leto odpada veja po veji in ker malo število izkušenih starih rodoljubov ne zadostuje več na vse strani. Združiti vse delavne moči, je geslo nove dobe, ako hočemo, da se pospeši duševni in materialni napredek, brez kterega bode zburjen narod le zavedoma gledal svoj pogin, med tem ko bi ga poprej bil spečega zasačil. Vsakdo čuti, koliko dela še nas čaka na slovstvenem, na gospodarskem in na obrtniškem polju in sicer težavnega in pa vendar nevhvaležnega dela, katero ne prinaša sadu tako naglo, kakor se pri vroči krvi srčna čuvstva zbudé. Orjimo torej ledine na vse strani, krčimo trnje in škodljivo grmovje, sejajmo, sadimo in nebeška rosa bode pospeševala rast drobnih semen in žlahnih mladik, da bode slovenski narod

Listek.

Dr. Matija Prelog.

(Nekrolog.)

In zopet je eden odšel iz vinograda Slovenstva, eden izmed onih, ki so ledino slovenskega narodnega polja obdelovati začeli, ko nas mnogih, kterim je denes ta nalog naložen, niti bilo ni. V teku enega leta smo pokopali štiri slovenske časnikarje in urednike: Tomšiča, Umeka, Vilharja in zdaj dr. Matija Preloga. Hitro nam naše delavce smrt kosi, in naša mladina narasta počasi, prepočasi za važni čas, v kterem našem narodu in njegovemu preporodu delavcev treba. Postavili smo prvim trem imenovanim na tem mestu spominek, priporočili jih hvaležnemu spomenu Slovencev, denes moramo poslednjemu, najstaršemu, zaslužen venec položiti na grob.

Dr. Matija Prelog se je narodil 27. oktobra leta 1813 v Hrastju, slovenski vasi med Ljutomerom in Radgono. Njegovi starši so bili kmetje, trdi in pošteni Slovenci, kakor so ondotni Slovenci, značajni možje naše korenine, ki so se pri volitvah vselej možato in sijajno držali domovinske stvari.

Niže šole je Prelog obiskoval v Kapeli pri Radgoni, latinske v Varaždinu in Gradcu, višje medicinske na Dunaji. Leta 1842 je prišel kot doktor zdravilstva v Ljutomer, kjer je bil do leta 1849.

V onem času je bilo malo „Slovencev“ po Sloveniji, malo po hrabrem, nemškemu vpljivu najbolj izpostavljenem, zato toliko važnem južnem Štajerji. Za to je tem večja zasluga za one možje, kteri so se nerazumljeni od svojega časa in svojih rojakov, s slabim izgledom na kakov vspeh, ipak težavnemu, gmotno nevhvaležnemu delu podvrgli in vztrajali do zdaj; za možje, kakor jih še denes kot starce z mlajšimi vred z dejanjem ali svetom neumorno delati vidimo, kakor dr. Kočever, Trstenjak, Raič, itd. — med ktere do zdaj delujoče veterane je spadal tudi Matija Prelog.

Prelog je počel rano na slovenščini delati. Za Vraza — „Slovencev uskoka“, kakor ga Preširen, videč ubožno malo število delavcev pri nas doma, imenuje — nabiral je Prelog že kot študent višjih šol narodne slovenske pesmi, kterih je v Vrazovi, l. 1839 izdani zbirki, več njegovih. Izrečno Vraz imenuje Prelogovo ime pri prvi: „Marko ino Turki, iz okolice radgonske“ in dalje pri „Marko devojko prosi.“

Ko je prišlo burno leto 1848 in se je slo-

vansko-narodni duh po vsej Avstriji naenkrat čudno oživil, vidimo tudi Preloga v Ljutomeru in okolici z mladeniškim pogumom za Slovenstvo delati. Ali nemškutarski duh se je bil v Ljutomeru že tako ugnezdil, da Prelog, osamljen v delovanju, ni mogel prodreti, in ljuti nemškutarji so v svojem srdu na njegovo delovanje tako daleč šli, da so svojo sodrgo na njega nahujskali in je moral v pravem pomenu besede mučeništva prestajati: pred naščuvano drhaljo iz smrtne nevarnosti pobegniti. Zatorej mu leta 1849 ni bilo več ostanka v Ljutomeru in prisiljen je bil preseliti se kot zdravnik v Maribor.

V Mariboru je bil, posebno kar je absolutizem padel, od leta 1861 sem v prvi vrsti pri vseh narodnih podjetjih in pri vsem narodnem delovanju: tako pri ustanovitvi narodne čitalnice, kateri je bil vedno odbornik, od 1867 do zdaj predsednik; dalje je bil med onimi možmi, ki so ustanovili „Slovensko Matico“, ktere kali so pognale, kakor znano, v Mariboru.

Leta 1861 je začel spisovati „Makrobiotiko“ ki je prišla na svitlo 1864 v Mariboru. Na dalje je poslovenil in na svitlo dal dve veseli igri: „Črni Peter“ in „Zakonska sol“.

Leta 1867 je začel izdajati časopis „Sloven-

zaužival obilnega sadu in se hladil mirnega srca v dobrodejni senci.

Opazujmo skrivne moči narodov in vsesvetne omike, da pravo zadenemo in da narod zares napreduje, sicer zaostaja za drugimi naprednimi narodi na svojo veliko škodo in Sisifovo delo bi se moralo iz nova pričeti, kateri je s težavo valil velikanski kamen na strmo goro, ki se mu je spet udril na podnožje, predno ga spravi na vrhunec.

Male narodne veje imajo tem težavnije delo, ker se mora vsak truditi za svoj vsakdanji kruh in slovstvenem napredku žrtvuje le svoje prazne urice. To nam mora biti opomin, da se veliko posameznih moči združi v eno delovanje v sveti slogi k skupnemu delovanju, sicer nihče sam ne bode kaj izdatnega opravil. Pogubivno bi torej bilo, ako bi se delavci vsedli na voz narodnega napredka in bi le enega pustili pripravega, ker bi za teža kmalu moral nazaj potegniti na znožje gore in bi se pri tem početji marsiktera koristna reč zlomila. Vozimo, rivajmo, nosimo torej bremena zedinjenimi močmi in ne mirujmo, dokler skupno ne pridemo do vrhunca narodne sreče, narodnega blagostanja. Kdor hoče sam to izvršiti, ne razumeva novega časa in njegovih potreb in sam sebi več moči pripisuje, kakor jih za ista ima, ker posamen človek le more delovati na eno stran, vsi skupaj pa vendar na vse. Nemisleče priklopanje s prekrizanimi rokami je torej vedno škodljivo, ako je dela na vse strani, ktero zahteva različnih duševnih moči in pridnih rok. Pri nas Slovincih ni nasprotij v mišljenji glede na načela, torej je sloga v pravem pomenu naravna reč; kar pa pota zadeva do narodne sreče, je mnogostranost mišljenja le koristna, ker eden hodi prepočasno, drugi pa prenašlo in združene te lastnosti ustvarjajo pravo zlato srednjo pot, po kateri se gotovo pride do zaželenega konca.

Zadnja leta navdaja naš narod opravičena skrb za njegov obstanek, torej se vse ukvarja s tako imenovano visoko politiko, da se jako zanemarja vsako drugo koristno delovanje, ktero bi ravno pripraviti imelo sredstva za živobitje naroda. Da zasledujemo politično gibanje, je na vse strani potrebno; vendar edino z njim se pečati je pogubno, ker se zamudi zlati čas za druge stroke, ako se nečemo zatelebiti v politiko. Poskusili bomo torej v več člankih razpravljati vsa vprašanja, od katerih je odvisen narodni napredek, kateri je bil prvi namen in pomen slovenskega rodoljubja pred tridesetimi leti in ki je geslo vseh vekov in vseh narodov do konca sveta.

Iz Ilirije.

Pod tem naslovom piše „Vaterland“: „Raz-

ski Gospodar“, kteremu je bil urednik do septembra 1871, list ki je dosti storil za vzbujenje narodnega duha posebno med kmetstvom štajerskega Slovenstva.

21. januarja 1867 so ga bili njegovi rojaki v ljutomerski okolici enoglasno za svojega deželnega poslanca izvolili. Zastopal jih je do leta 1870. Njegovo delovanje v graškem deželnem zboru je bralcem „Slov. Naroda“ znano.

Ko so prišle nove volitve, odstopil je Prelog, nikdar časti lakomen, poslansko mesto mlajšim močem, in še pri zadnjih volitvah je osobno marljivo delal in agitiral v svojem rojstnem kraju za dr. Srnca.

In kakor je pisana beseda njegovega časopisa hodila od tedna do tedna podučevati in vzbujevati narod slovenski na visoko Pohorje in na širne poljane lepega slovenskega Štajerja, tako se tudi Prelog ni nikjer odtegoval, kjer je bilo treba ustnega poduka. Bil je govornik, in dober govornik za prosti narod na prvem slovenskem taborji v Ljutomeru, na taborji pri Kapeli, na izletih čitalničnih itd.

Zadnji čas, posebno kar je bil nevarno bolezni prestal, ktera gaje zdaj, vrnivša se, v grob spravila, živel je bolj za sebe. Ali bil je zmerom

drtje hrvatske nagodbe, katero se morebiti ne po krivici v prvi vrsti našemu novemu vkupnemu zunanemu, ki je v takih rečeh že izurjen, na dobro piše, je dostojna pristranica h koncu česke poravnave in daje našim okoliščinam novo osvetljenje. Uboga Hrvatska! Ali bodeš imela došči moči, ubraniti se novemu napadu tvojega obstanka, novemu tlačenju, katero te čaka? Mais tout comme chez nous! Tudi pri nas so uklenili narode v prid in hasen enemu narodu v verige naoktroirane ustave in volilnega reda. Tudi pri nas so strašno razžaljeni, ako kako besedico proti temu ugovarjamo. Tudi pri nas vedno šopirjenje z ustavnostjo, ob enem pa razdirajo obstoječe ustave in pravice in kazijo konstitucionalno načelo s posilnim preobračanjem manjšin v umetne večine in s tajenjem načela „nil de nobis sine nobis.“ Tudi pri nas isto malodušno podpiranje malovrednežev z državnimi pomočki in preganjanje ter preziranje najboljših, najbolj razsvetljenih mož. Tudi pri nas prelom besede, razpusti, psovanje pri volitvah in zatiranje novinarstva, ako toži zaradi revnosti zatrtih. Tudi pri nas rabljenje sile ne za brambo, temveč za zatiranje pravice. Tudi pri nas poravnavalni pogovori z istim tragičnim koncem. Tudi pri nas svoboda, kakor na Ogerskem, in za pamet in pravico nikjer prostora. Kje drugje ima pusto, zmedeno in mameče upitje narodov in strank svoj temelj, ko v posilnem gospodovanju, v pretrpljenih žaljenih pravice in v manjkajoči brambi pravice? In nikjer uredujoče, posredujoče roke! Ladja jadra brez krmilnika! Zadnjih 20 let tepe osoda državo, kakor nikoli popred. Ali še ne razumejo migljaja previdnosti, da se tudi v javnem življenju pravost zapustiti ne sme. Toda komur samo počutne želje srce polnijo, njemu izgine luč duha, umrje z močjo in spoznanjem pogum. Zastonj pišejo najplemenitniši, da jih roke bole, in topoglavo in neskrbno se hodi in se podaje podiralcem države in družbe. Mi Slovani pač v Avstriji še nismo za dvor pripravni in ne vredni, da bi se nam beseda izpolnila. Sicer bi pač mislili, da imamo pravico do posvetnega izveličanja in da nismo samo za to na svetu, da davke plačujemo in hurá upijemo. Kako se imenujejo dobrote, ki so se nam podelile, kake so prošnje, ki so se nam uslišale? Samo v sili nas poznajo in nam delajo obljube, katere so se še vselej prazne pokazale, samo kadar nas potrebujejo. — Saj je vendar tisti državnik, ki je šel, zatiranje Slovanov kot vladin program očitno proglasil. Ni bilo pred njim drugače in se potem ni zboljšalo. Naj si nobeden slovenski rod ne domišljuje, da stoji v posebni milosti. Tudi ni bila zbudjena vest ali zbudjena pravičnost, ki je Magjare napotila, Hrvate

poiskati. Za tistega človeku ni, komur je hvalo dolžen. Avstrija se ima svojim Slovanom za mnogo zahvaliti in je na njih preveč zagrešila, da bi jim mogla blagohotna biti. Človek mora vedeti, s kom ima opraviti. Samo če nas blagi ljudje razžalijo, nima to pomembe, kajti ti to vedo in se sami trudijo, krivico popraviti. Blagouma pri gospodujoči klikli, kateri gre sila nad pravico, iskati, bila bi neumnost. Mi Slovani vsi in združeni, moremo narokovati mir, kakor je za nas in državo časten in koristen. Dunaj potrebuje nas in ne mi njega in ne bilo bi nam treba antichambirati ter sladko in pohlevno za koncesije beračiti. Tako dolgo nas ne bodo respektirali, da si bodemo sami respekt pripravili, težnja nasprotništva gre očitno na to, nas razcepiti, eno krdelo za drugim uničiti, dokler da bodemo vsi na pesku. Upajmo, da bodo slovenski poslanci na Dunaji si to k srcu vzeli, kadar skušnjavec nad nje pride, in da se bodo v uri nevarnosti kot možje pokazali. Odkrita, možata beseda naj se tudi z nasprotniki govori. Nam se ne zdi dostojno, vedno veselja iskati v gospodovanju nad položjem in ne nasprotniku ne tovarišu stranke povedati, kaj se hoče. Poljaki, zdi se nam igrajo nevarno igro, ki je pripravna razsrditi na obe strani. Da je tako daleč prišlo, da smo mi in oni tako dolgo in toliko trpeli, imajo oni mnogidel na vesti. Da bi z odkritosrčnim obračanjem sorodnikom olajšali pozabljenje minolega. Kako na Dunaji besedo izpolnjujejo in kako storjena dela povračujejo, kaže veliko knještvo Erdeljsko, katero je za to, da so njegovi poslanci v Schmerlingov državni zbor vstopili, izbrisano bilo iz zapisnika živih, dasiravno se je v državnem zboru slovesno izreklo, da se ne bode nikdar pozabilo, kar je Erdeljsko s prihodom v državni zbor državi storilo.“

Leto in dan nas pitate z dualizmom in trializmom, z centralizmom in federalizmom, s fevdalizmom in liberalizmom, da nam kar po ušesih brenči. Za zajterk nam podajate kos decemberske ustave, še nismo prebavili te netočne rihte, nas kličete k dinerju ter s spretno roko tranchirate dunajski reichsrat, suho in medlo jed, ker jo nalašč pokvarja trdovratna česka kuharica; za večerjo, ko bi se radi oddehnili in pri kozarcu rujnega vinca ali vrčka Kozlerjevega piva okrepčali, Vas pripelje sam Beelzebub in na mizo nam postavite fundamentalne članke, garnirane z konfiskacijami in obsednim stanjem. Da bi Vas —!

Je-litako ravnanje človeško? Se-li ujema z načeli humanitete, s kterimi se vsak dan šopirite? Podobni ste tolovajem, ki v berlogu skriti prežijo na priprostega popotnika, pa nakrat naskočijo in s samokresom pred nosom kriče: La bourse ou la vie! Le da Vaš samokres je peró, Vaš smodnik tinta in Vaš klic: Politiziraj ali te razglašamo za ignoranta. Magari, razglašajte me stokrat za ignoranta, vendar toliko maram za politiko, ko naš kmet za lanski sneg in prav nalašč Vam še enkrat na ušesa trobim: Vsi pojte rakom žvižgat, vsi vi politikarji!

Nad črto smete razrajati, koliko vam drago;

Dopisi.

Iz Celja 3. feb. [Izv. dop.] Dopisuni nam Slovincem jako prijazne Tagespošte mnogo-krat sporočajo, kako se mi doljeni Štajerci za nemščino potezamo. Temu nasproti odvrnemo samo to, da je toti glas edino izjava naseljenih Nemcev in nesramnih nemčurjev. Taka sporočila so bila tudi zadnji čas o Laškem. Laško in in okolica mi je znana in slovi kot domoljuben kraj. Neki posel me je včeraj napotil tje in prepričal sem se osobno ravno nasprotnega gibanja ondašnjega prebivalstva. Zlasti kagega polleta sem se narod vedno bolj in bolj svoje slovenske narodnosti zaveda in možato povsod svoje pravice zahteva. Da ta napredek uradnikom in nemčurjem ni po godu,

Ljubljanska pisma Slovenkam.

I.

Vsi pojte rakom žvižgat, lažnjivi*) politikarji!

*) Prosimo! — Urdn.

tega mi nij treba pripovedovati, objaviti pa moram, dati, namreč nemčurji, katere na prstih ene roke lahko nabrojiš, strašansko kričijo in pravijo, da se slavni Germaniji silna krivica godi. Tem na čelu tam stoji neki iz rajha privandrani trebušnjak, kateri v svojej ošabnosti misli, da je vse vede in modrosti sam v zakup vzel in s svojo kulturo z njim občujoče navdušuje, nasproti mu pa slovenski kruh vendar tako dobro diši, da se je celo bati, da ne bi se mu odvezalo tam, kjer je babica zavezala. Da ga bo svet bolj spoznal naznaniti moram sledeče: Laški nemčurji so osnovali v sosedni jako narodni občini sv. Krištof ples, razume se po sebi, v hiši, od katere velja pregovor: „gliha vkup viha“. Slučajno v gostilnico pride tudi premožni bližnji kmet, občinski svestovalec, mož, kateri mnogokrat s tržani občuje, spodobnega vedenja in sploh prijetnega obnašanja. Mož pije svojo pivo in se obrne na stolu proti sosedni sobi, kjer se je plesalo, in glej kaj se zgodi: načelnik veselice, omenjeni trebušnjak, ugledavši poštenega moža, ga napade in mu velevala da se mora odstraniti, kajti on je Slovenec in kmet, za take ljudi pa prostora nij. Bližnji so se hudovali nad obnašanjem, njihovega načelnika in tovarša, pošteni kmet je svojo pijačo plačal in mirno odšel prepuščajte občinstvu o dogodku soditi. Kako se je godilo nekim častnikom ne bom naznanjal, kajti oni bodo že sami pripovedovali. O tem dogodku se denes čuje pripovedovati v vseh kavanah in pivarnicah. Želeti bi bilo, da bi si mož pomislil zaradi svojega obnašanja in ne postal popolnoma trap. Ko tukaj pripovedujem o vedenju ošabnega Nemca, mi nehote v spomin silijo basen o ježu in gostoljubni lesici, katera je zaradi svoje dobrote na posled morala se popolnoma umakniti svojemu gostu in mu brlog v last prepustiti. Zgodovinarji priznajo še celo za starodavne čase Slovanom gostoljubnost. To je lepa čednost, vendar pa bo treba gledati, da se nam ne bo zgodilo enako lesici; tedaj Slovenci pozor, bodimo prijazni in gostoljubni, zraven pa vendar skrbimo za sebe popred, nego za soseda Nemca, kateri nas pregnati želi, držimo se pregovora: bog je sam sebi najpopred brado ustvaril. Pokažimo svetu, da nam je najpopred mar za izobraženje v narodnem jeziku, potem ako imamo priliko, si iščimo še tujega izobraženja. Ako bomo napredovali kakor se je zadnji čas pričelo, bodemo kmalu dospeli do boljše prihodnosti. Mnogo občin je že začelo v domačej besedi poslovati i to zadnji čas stori tudi naše glavarstvo. Budimo eden drugzega in ošabneži bodo morali kmalu sami priznati, da se jim tla pod nogami vedno bolj i bolj izgubljajo.

Iz Hir. Bistrice, 3. febr. [Izv. dop.] Naša narodna čitalnica nam je že dva kratko-

časna večera napravila ter nam obeta bolji vspeh, ko ga je imela zadnji dve leti. 28. januarja nam je bila prav radosten „večer s petjem in z igro „Ravni pot, najboljši pot napravila. Igralci so svoje naloge v pičem času uspešno dovršili, med njimi pa je gospodična Pavlina Valenčič Marjeto izvrstno predstavljala; smemo se nadejati, da nas bode zopet na odru pozdravila. Po igri je bil ples; na katerega mlade noge niso pozabile.

11. t. m. nam bode zopet veselico napravila z igro „Ultra“, s petjem, deklamacijo, šaljivim govorom, tombolo s plesom h kateri vse čast. gosp. iz okolice uljudno vabimo!

Iz Ribnice (na Štajerskem), 27. jan. Pri drugi volitvi srenjskega zastopa za Ribnico je bil c. kr. okrajni komisar pričujoč, a tudi žandarmerija konsignirana. Volilcev iz Hudega kota je prišlo komaj 9, izmed teh eden ni volil, pa tudi drugi so le po dolgem pregovarjanji volili, zavoljo tega je zopet v odbor bil voljen znani neprijatelj Slovencev Tomasi. Na videz ni hotel volitve prevzeti; pa c. k. okraj. komisar ga je prav lepo začel kaditi, to je hvaliti: da ima vendar-le zaupanja, ker je tudi pri okrajnem odboru v Marenbergu, in krajni šolski ogleda. Tako so dvema njegovima privržencema neki kar solze v oči prišle (?) Dotični posestnik iz Hudega K. H., ki zdaj ni volil, je neki bil pred volitvijo pred okrajno glavarstvo poklican, ker je baje po zatožbi Tomasija on kmete podšuntal, da niso volili.

Bil je neki celo za „puntarja“ (!) pri c. kr. okr. glav. imenovan, žugalo se je mu, da če ne bode kmetov pregovoril, da bodo bolj mirni, da bodo celo vojaki iz Maribora k volitvi prišli. Skoraj čudno, bil je omenjeni zmirom pošten, zdaj je posestnik, poprej je pa kot vojak zvesto cesarja služil. Zdaj pa meni nič tebi nič kar za puntarja razkričan? Zavoljo tega, ker so kmetje onemu Italjanu toliko pokazali, da njim v prihodnje ni volja tako po „medvedje“ plesati, kakor bi on kot vođa godel? V Ribnici je bilo dosehal tako, ali bode v prihodnje še zmirom tako, to se bode videlo. Sicer pa da sedi v okrajnem zastopništvu, ni posebna zasluga, ker dobre dijete vleče. Kako bode drugo prošnjo c. k. okrajno glavarstvo rešilo, (da seja odbora Hudega kota ni bila postavna), in kaj reče vis. namestništvo, do ktere ga so se volilci obrnili, željno pričakujemo.

Iz Zagreba. 1. feb. [Izvir. dop.] Denes se naša osoda v Pešti kroji. Izmed naših vodjev odišli so tja samo trojica: Mrazović, Vončina in Krestić. V uspeh dunajskih dogovarjanj pred otvorenjem sabora naše občinstvo ni nobenega zaupanja imelo. V sedanja peštanska dogovarjanja imamo sicer nekaj upanja, pa — na ravnost rečeno

— tudi dokaj straha, da končen izid ne bo tak, kakoršnega si želimo. Zlasti se bojimo, da ne bi naši vodje od svojih v memorandumu od 31. decembra l. l. izrečenih terjatev ne mara še kaj god popustili. — Kar se memorandumu samega tiče, bi bilo naše občinstvo želelo bolj odvažen, da ne rečem rizek jezik; želelo bi bilo nadalje, da se je pravoveljavnost nagodbe leta 1868. na ravnost nekala, ne pa na njo samo naciknilo, in kakor iz daleka na njo namerilo; želelo bi bilo odločno zahtevanje avtonomne finančialne uprave; želelo bi bilo sklopljenje celo novega državopravnega pakta! — Magjari pa nasprotno zahtevajo od nas, da naj nagodbo leta 1868. iz milega in nemilega kot pravoveljavno pripoznamo, in sicer tudi v ime še ne razvojničene vojniške Krajine, in še ne utelovljene Dalmacije, ki niste ne ena ni druga pri njenem ustanovljenji sodelovali. Tako zahtevanje je nekaj nezaslišanega, in privoljenje v to logična nemogočnost! Magjarom memorandum petorice naših zaupnih mož ni po volji. Vsi magjarski časopisi, vladni in neodvisni, vsi brez izjeme izjavili so se nepovoljno o njem. Nam Hrvatom se premalo zdi, kar so naši vodje zahtevali, a Magjarom preveč. Težko bode tedaj vago v ravnovesje pripraviti. Magjarski časopisi pišejo o nas, ali prav za prav proti nam, kakor gospodarji nasproti svojim hlapcem, oni mislijo, da so kládivo mi pa nakovalo; naše terjatve imajo za prošnje, in izpolnenje njih za velikodušno izkazane milosti. V tem trenutku, ko so se nova dogovarjanja začela, bi moral jezik magjarskih javnih glasil vendar malo zmernejši, in umiljatejši biti. Brus prenašlo goniti ni zmerom dobro. „Moderata durant“ pravi Latin.

Če pride do kakega poravnjanja, — in vse kaže, da bode do tega prišlo, naš narod ne bode zadovoljen, pa makar da vse to dobimo, kar je v memorandumu zahtevano. Faktum, ki se ne da utajiti, je, da je naš narod glede državopravnega vprašanja naprednej, nego so njegovi vodje. Narod hoče popolno državno neodvisnost in samostalnost, vodje brž ko ne tudi to hočejo, pa ne upajo se to naenkrat, in že zdaj kot terjatev postaviti, njih akcija gre samo korak po korak. Magjari naj bi bili zadovoljni in veseli, da je večina naših vodjev še tako unionistična, kakor se kaže; narod bogme ni več. Od seh mal ne bode pri nas tolikanj boja med magjaroni in narodnjaki, kolikanj med staro in mlado narodno stranko. Kakor hitro bode stara narodna stranka do vladnega krmila prišla, bode v Mladohrvatih, kateri nečejo nobene druge „unije“, kakor s Srbi in Slovenci, in kateri Magjare perhorescirajo, — naj ljutejšo opozicijo imela. Ta nezadovoljnost v narodu se kaže povsod. Zagrebški meščani, volilci tretjega okraja, katerih poslanec je Mrazović, poslali so k temu deputacijo, ki je

tam divjajte in se razmesarite, da bo tekla črna tinta, ki bi gnala mlinske kamne tri: tam se pijajte kakor se v pravljici vrag z angeljnom piplje za dušo skesanega grešnika, tam ste vi gospodarji. Pod črto v podlistku pa sem jaz velemogočnež, tu je moj rayon in tu nikdo ne sme vstopiti, kdor ne priseže sveto prisego, da nikoli niti doma, niti drugod, niti po dnevi niti po noči ne črhne besedice, iz ktere izvira ves žolč sedanjega veka, besedice še hujše od Pandorine škatljice, besedice: politika! V to moje pribežališče pribežite vsi, ki ste veselega srca in čistega duha. Moj motto je: „Bratje bodimo veseli, dokler smo še v mladosti“; Thalia in Terpsihora ste moji spremljevalki, poredni Amor pa proži svoje pušice in zadevlje sladke rane.

Ne bode vam nekratkočasno v moji družini; jeli bodemo in plesali, ljubili in če nas nikdo ne vidi, tudi poljubovali. Iz čitalnice v gledališče, iz gledališča na strelišče, povsod Vas bom vodil, le v kazino ne, to pač ne; tam se kazi veselje, tam je dolg čas doma, drugega ne slišiš, ko zaspano mrmranje, in drugega ne vidiš, ko zdehajoča usta.

Torej le mimo in hajd v gledališče, kjer se denes igra burka: Karolček-ova prva ljubezen in: Pot po nevesto. Prva ljubezen

Karolčka je pač neslana, bolj za jok, ko za smeh, je prava prva ljubezen; ogrnimo jo torej tudi mi z plaščem krščansko ljubezni. „Pot po nevesto“ pa je opereta, z ktero je dramatično društvo res ustreglo občinstvu. Tudi predstava je bila izvrstna in ensemble tako popolen, da moramo to predstavo uvrstiti najboljšim dramatiškega društva. Škoda da gledališče ni bilo preobilno obiskano. Temu je nekoliko kriva „Prinzessin von Trapezunt“, ktera Offenbach-ova opereta se je, kar je v Ljubljani dozdej nezaslišano bilo, že šestkrat igrala in vselej pri polni hiši.

Ker smo ravno v gledališči, naj povem romantično dogodbico, ki se je nedavno tu pripetila.

Bila je pri nemškem gledališči engazirana mlada, brhka koristka; imela je 25 for. mesečne gaže, najela si je stanovanje, ki jo je 25 for. na mesec stalo. Adam Riese bi potem računil, da „null von null geht auf“, od kod obleka, od kod živč? in oblečena je bila ko kraljica, jedla in pila pa, kar je „nobel in fein“. Od kod tedaj? — Bog sicer živi in oblači vrabce pod nebom; da bi pa Bog tudi za nežno-mlade koristke tako skrben bil, tega nisem bral niti v starem, niti v novem testamentu. Koristka je imela prekrasno švigajoče

oči, njeni kodrasti lasje so se zibali na belem zatilniku, kakor jutranja zora okolo vzhajajočega solnea rdeče ustnice pa so vabile k gorečemu poljubu. In oči niso brez uspeha švigale in ustnice niso zastoj vabile. Pred njo na kolenih ležal je lep mladenič in prisegel je brhki koristki večno ljubezen, večno zvestobo. In pride temna noč, in gosta megla kakor londonska leži po ljubljanskih ulicah, milosrčno skrivaje pote ljubečih. — Ko se beli dan zazori, izginila je bila iz Ljubljane brhka koristka, izginil je z koristko lep mladenič.

Oče lepega mladeniča, mestjan T . . ., se hudo prestraši, ko v jutro najde prazno sobo, od sinčka pa ni duha, ni sluha. Lep mladenič pa se ne zmeni za očetov strah ter s brhko koristko troši v Gradcu bankovce, s kterimi se je bil previdno preskrbel iz očetovega predalca. A vsaka reč samo en čas trpi in Nemesis hitro koraka. Tudi lepega mladeniča zgrabi v podobi razljutenega očeta, kteri ne zmenivši se za švigajoče oči brhke koristke lepega mladeniča neusmiljeno izdere iz njenih gorečih objemov ter ga nazaj tira v megleno Ljubljano, kjer zdaj lahko sanja od sladkih trenutkov prve ljubezni. Naj še kdo oponaša beli Ljubljani, da je premešana za romantiko! —

zahtevala naj ne ide v Pešto, temuč če Magjari kaj hočejo, naj jih v Zagrebu počaka. Denašnji „Obzor“ tudi kar naravnost pove, da hrvatski narodni poverjeniki, ki so zdaj v Pešti, čas tratijo in zastoj delajo, ako se od Magjarov ne izpolnijo vse terjatve memorandumu.

Iz Zagreba. 4. febr. [Izv. dop.] Ni nesreče brez sreče! Rauchovo banuhovanje bila je šiba za hrvatski narod, vendar se pa denes kaže, da je v nekem pogledu dobre nasledke imelo: diskreditovalo je namreč po polnem magjaronsko stranko pri našem narodu, in za to smo Rauchu iz vsega srca hvaležni. Rauch je magjaronsko stranko bolj ohromil, nego jo je ohromilo vse rogovorenje narodnjaške stranke. Z magjaronsko stranko, tako polomljeno, tako brez vsega upliva, tako brez vsega ugleda, tako politično impotentno, kakoršna je, se ne da na Hrvatskem nobena politična akcija več izvesti. Če bi magjaronška stranka le še količkaj zmožna bila za kako akcijo, Lonyay denes gotovo ne bi z narodnjaki se pogajal; saj vemo, da so denes vsa politična vprašanja, samo vprašanja večje sile, ne pravice.

O uspehu peštanskih dogovaranj se denes še nič pozitivnega ne sliši. Obče mnenje je, da sedanja dogovaranja ne bodo brezuspešna ostala. Ko bo ta dopis natisnen, bodo gotovo dogovaranja že končana. Denes, kakor se čuje, je zadnji dogovor. Naši vodje nam bodo iz Pešta prinesli: ali mir, ali vojsko. Mi smo na oboje pripravljeni. Sicer pa še enkrat naglašujem, da je naše upanje večje, nego naša bojazen.

Za slučaj povoljnega izida dogovaranj imenujeta se dva moža kot Bedekovičeva naslednika v zasednji banske stolice: narodni poslanec Mihajlevič, ki je dal povod novemu dogovarjanju, in grof Nugent. Narodnej stranki bi bil poslednji skor povoljniji, ker je bolj odločen narodnjak, nego Mihajlevič. Tega pa Lonyay zato bolj protetuje, ker je, dejal bi, nekako bolj neutralen. O biskupu Mihajloviču se pa čuje, da bo nekemu drugemu prostor naredil, s katerim bomo, kakor se je „Pest. Loyd“ izrazil, gotovo zadovoljni. Kot naslednik ministra Pejačevića imenuje se pako bivši dvorski kancelar in predsednik razpuščenega sabora Ivan Mažuranič. Tedaj samo zmerni značaji.

Česa se Magjari še posebno boje, je to-le. Hrvatski sabor pošilja sedaj delegacijo 29 poslancev v Ogerski državni zbor. Po razvojničenju cele vojniške kraifne bo pa hrvatska delegacija brojila naj manj 60 glav. Enega mišljenja in ene politične stranke bi hrvatska delegacija bila odločilen faktor v Ogerskem državnem zboru. Ona ogerska stranka, s katero bi naši delegati potegnili, bi zmerom pri glasovanju nadvladovala. To je prvi slučaj, ki dokazuje, da Magjari naprteno breme ptu-

jih narodnosti ne morejo več nositi. Oni so v nevarnosti, da jih breme ne polomi. Za ta slučaj zahtevajo neke garancije od nas Hrvatov. Najbolja garancija bi bila za nje ta, da bi se jim reklo: odlagajte!

Iz Prage, 2. febr. [Izv. dop.] Iz Dunaja sem hočejo po nas Čelih z veliko batino mahnuti. To prokleta češko časopisje, katero ni mogoče s konfiskacijami udušiti, mora se na drug način s krivico ali pravico s tega sveta iztrebiti, českim urednikom, ki so narod zbudili, hočejo Nemci vrat zaviti. Zato državno pravdnništvo nasvetuje, naj se česki listi predado nemškim porotnikom na sodbo. „Politik“ je prinesla dotični predlog državnega pravdnništva. Ta nova nakana ustavoverne stranke je v vseh krogih državopravne opozicije zbudila veliko nevoljo in razkačenost, katero vsi časopisi izražujejo. „Narodni Listy“ primerjajo te čin onemu po bitvi na Beli gori, ko je bil ves česki narod proskribiran in ob vse pravice dejan, ko je moralo več nego 700 najodličnejih mož iz dežele bežati, ko se jim je vzelo premoženje in ime in je bilo brez števila poklanih in povešenih. Najustavoverci sami odgovornost prevzemo, prave „N. L.“ ako se bode s tem ravnanjem razdraženost med českim in nemškim ljudstvom še bolj ukoreninila. — Ustavoverci pravijo, da česki porotniki ne sodijo pravično, ker so „befangen“, ker so istega prepričanja kakor uredniki, ker niso brez predsodka. S pravico na to odgovarjajo narodni listi: vojujte proti nam, napravite križarsko vojsko na česki narod — ali nedotikajte se časti in poštenja českih občanov,

Pa kaj je zdaj že ustavovernim Nemcem za čast in poštenje drugih, ker se niti za svoje ne menijo Iz vsega kar počenjajo in nameravajo, vidi se, da so slepi od strasti, da ne vidijo, kam jih vodi načelo, katero postavljajo. Kak krik po vsem svetu bi bil, ko bi bil Hohenwart, ali ako bode njegovega programa naslednik, na Dunaj judovskim listom česke porotnike poslal. Kako so nemški časniki z vso nesramnostjo pisarili, opravljali in obrekovali prejšnje ministerstvo, katero jim niti tožeb ni napravljalo, s tisto pravico, kakor zdaj našim českim listom dajejo nemške sodnike, dali bi dunajskim česke.

Iz Pulja, 30. januarja. [Izv. dop.] Zvesto revni državljani pri odrajtovanju davščine vsak krajeec broje in milo zdihujejo, da vlada vsako leto več od njih zahteva in tukaj trmoglavij poveljniki in nesposobni voditelji velikanskih pomorskih stavb tako lehkomišlno s tem težavno plačanim zneskom ljudskega truda ravna in nevarčno s državnim zakladom gospodarijo, da se veliko denarja brez potrebe izdaja mnogo dragoce-

nega gradiva potrati in lepega blaga brezkoristno porabi; tukaj se ne govori o onih neizmernih stroških, katere pomorstvo požre niti od onih nebrojnih stotin in jezer, katere se za ojačenje namorske moči, za zagotovljenje bojnega pristanišča in za pomnoženje ladovja izdajajo, ker vse to je za varnost države potrebno in za občen blagor koristno, nego s tem so menjeni oni potroški, ki se vsled nesposobnosti in zanemarjenosti dotičnih stavovodjev za poprave zkazanih del in pokvarjenih stavb izmetavajo in brez potrebe državno blagajno izpraznjujejo; na primer se stavi kakšna sklopnica, katera blezo deset milijonov velja, pa ne po nasvetih in nazorih izvedene pomorske izkušnosti, temuč po teoretičnih načrtih na papirji in po ukazih svojevalnih starokopitnežev, kateri se za nezmotljive čislajo — in ko enkrat ladija v službo stopi, se spozna njena nepripravnost za praktično brodersko rabo, in potrebnost poprav in prenapred, katere skoro toliko stroškov znesajo, kot popred cela stavba; potem se nekaj tednov po morji sem ter tje vozi, se iz enega pristanišča v drugo vlačijo in zopet nazaj sem-le v Pulj prisopari, kjer njo vnovič krpati in popravljati začne, ter ostane, sicer nova, vendar za vsikdar popačena priča smramotljivega spodleta nesposobnega našega broddelstva.

In ti mojstro-skazi še povrh teh pogreškov in potrat dragega gradiva — še pohvaljenje in svetinje dobijo in si z državnimi posredki glasovitost zaslužijo; — revno ljudstvo pa se čudi, kam da neki ves denar pride in zakaj da vsako leto davki naraščajo.

Odkar je naše pomorstvo imenito postalo, se tudi vse semkaj v Pulj pše in se v mornarsko službo usilja, da je to majhno mestice že tako prenapolneno, da ni mogoče več stanovališča najti in tukaj več obstati: vse je drago postalo in se še za gotove peneze ničesa dobiti ne more.

Politični razgled.

Iz Dunaja prihajajo še dosti dobra poročila. Ustavoverni listi sami namreč ne morejo zakrivati, da je v ministerstvu in v nemški vladni stranki velika razprtija, da nagodba s Poljaki ne ide dalje, ker se ne dajo z malostimi in puhlimi besedami napasti, da tudi direktne volitve ne vedo izpeljati itd. Da je to vse resnica, da se res povrača ono stanje, katero je bilo pred padcem Giskra, Hasnerja in Potočkega, — to dokazuje že skrb, s katero ministerski listi že nekaj dni sem hočejo zatlačiti in utajiti neslogo, nevednost in negotovost v ministerstvu. Ja ministerstvo si samo prizadeva kako zakriti svoje brezupno stanje. Zadnja „Wiener Ztg.“ prinaša mnogo nemških ustavovernih imen, ki so se v delu proti Čehom odlikovali. Za kaj se krona vse ne zlorabi! A to ne moti. Moremo čakati.

Kako na Hrvatskem o poravnanju z Magjari sodijo, kažeta dopisa našega zagrebškega dopisnika. Na tem mestu omenjamo in dopolnjujemo samo to, da najnovejši telegrami iz Pešte v dunajskih listih poročajo, ka se je dogovarjanje hrvatskih zaupnih mož z Lonyay-jem zopet razbilo, tako da bi bili tudi zdaj Hrvatje zadnjič zastoj Magjarom približali se.

Z dalmatinskimi poslanci v državnem zboru se je neki začel dogovarjati minister dr. Unger, da bi pridobil njih glasove za posilno volilno postavo. „Wanderer“ piše, da en del poslancev iz Dalmacije o postavi, katere namera gre proti federalistom, nič vedeti neče, drugi del je pohlevniši, pa vendar nečejo dalmatinski poslanci nič storiti v tej stvari, preden ne izvedo mnenja narodnega kluba v Zadru.

V zdaj veliki pruski Nemčiji se začinja tudi, v parlamentu zanimiv boj protestantizma proti katolicizmu. Novi minister uka in bogočastja Falk je odpravil katoliški oddelek v minister-skem razredu za bogočastje, češ, da je ta katoliški oddelek na svojo pest in proti državi delal. Usled tega so nastali veliki govori v berlinski

Iz gledišča na plešišče! V čitavnični dvorani je ples. Ne more se pohvaliti, da je obiskovan od preobilnega občinstva. Letos je strelišče v modi in če je Preširen nekdanj pel, da „Satanas gospodo, bolj to malo — na strelišče si je zbral,“ bi letos moral še dostaviti: „to malo in to večjo.“ Vse se gnjeti v strelišče, kot nevtralna tla, na katerih se nemčurka s Slovencem, krasna Slovenka z nemčurjem enako marljivo suče v plesnem kolobarju. Pa jaz kot star čitalničar ostanem zvest dimnatim prostorom čitalnice, ki željno čakajo pomlajenja. Vsedem se v kot, da si ogledujem naš mladi svet. Zdaj vstopi gospodič, v roci nosi prekrasen šopek iz duhtečih rož in belo-rudečih kamelij. Varno dene šopek v svoj klobuk, ter ga postavi pod klop. Zdaj se tudi prikaže zala gospodična in premilo zarudi, ko se ji približa gospodič ter jo z nežnim, ljubeznipolnim glasom nagovori. Zopet prva ljubezen, oh da bi nikoli ne ugasnil goreči tvoj plamen! In cel večer se ni ločil gospodič od gospodične, skupaj sta plesala, skupaj se šetala in gotovo gospodič v svoji sreči ni mogel zamolčati, da ima nocoj še posebni dar pripravljen za svojo krasno spremljevalko. Komaj pričaka kolo in radost mu igra na licih, ko si domisli njeno veselo ostermenje, kadar jej bo poklonil duhteči

šopek. Hitro mine čas in godba kliče h kolu. Zdaj hiti gospodič po svoj klobuk, ga izvleče izpod klopi, prime šopek — pa za Boga, kaj pomeni to, gospodič obledi in zopet zarudi, toliko da ne omedli. V roci pa drži mesto prekrasnega šopka iz duhtečih rož in kamelij — polno pest zvezane zelene trave. Je-li zavidljiva čarovnica mu začarala rože in kamelije v travo prhovko? Je-li kak hudobni znanec mu na mesto šopka, ki je stal 5 for., v klobuk položil, šopek, ki še ni vrednosti umazanega „kebra“. To je strašanski zločin in ko bi gospodič poznal hudobneža, ki ga je spravil v to sramoto pred svojo ljubljeno Minko — gorje mu! Usmilil se mi je gospodič, ko je potrtega srca in pobešene glave se izmuznil iz dvorane, da si, ako mogoče, pridobi v naglici vsaj nekoliko dostojen šopek; kajti s to pestjo ovenele trave vendar ne more stopiti pred krasne oči svoje milice. Zapustil sém tudi jaz dvorano, torej, draga bralka, ti ne vem povedati, kako se je gospodiču posrečilo. Pa to vem, ka bi tudi s šopkom trave bil stopil pred Minko, bi nič manj ne bila vesela, saj bi ne videla daru, nego samo darovatelja.

Zdaj pa lahko noč, dokler se sopen nevidimo.

Svetin.

zbornici. Bismark sam je ustal dvakrat in govoril proti „ultramontanizmu“ in proti katoličanom, ki „so prijatelji Francozom ne Nemčiji.“ — Zarad tega je veliko veselje tudi v avstrijsko-nemškem Izraelu, kateri nam kaže, kaka „svoboda“ se začinja zdaj na blaženem Pruskem. To je nemčur-ska, protiaustrijska komedija narobe zaobrnena. Dokler sta Beust in Giskra na kormilu bila, hotela sta Cislajtancije k Nemčiji priklopiti s tem, da je bila Avstrija „liberalna“ (s frazami). Zdjaj ko Avstrija hromi in umira, je Bismark Beustov in Giskrov nauk vzel, ter hoče avstrijskim Nemcem z nekolikimi frazami dokazati, da je pravi liberalizem in anti-ultramontanizem zdaj v Prusiji, da naj torej avstrijski Nemci gori v Berlin oči vzdignejo. Sicer je gotovo, da Bismarkovec ni mar ni svoboda niti cerkvena stvar, — vse je humbug za politično atrakcijo „liberalnega“ elementa v naši državi in potem necentralističnih delov v južni Nemčiji.

— **Srbako „Jedinstvo“**, list belgradske vlade v več člankih „Srbija u godini 1871“ govori o pridobitvah in napredku Srbije v političnem in gospodarskem oziru. Glede potovanja kneza Milana v Rusijo piše: S posebno radostjo zapišemo potovanje kneza Milana v Livadijo. Naučeni od najstarejih časov, da samo v svojem gledamo dobrega in iskrenega prijatelja, moramo se radovati nad onim potovanjem. Ako odpremo kateri koli list naše nove in najnovejše zgodovine, videli bodemo, da smo v najtežih časih našli pomoči samo v sorodnem plemenu ruskem. Že ob času knjezovega potovanja, pa tudi še sedaj se po novinah delajo čudne kombinacije kot uzrok in nasledek tega pota. Nekateri se celo jeze in srde, da je srbski knjez šel pozdravljat cara. Oni nahajajo v tem potu najčudniše namere, kakoršne se samo v razburjeni fantaziji plitvega uma stvarjati mogo. Kdor hoče računati z resnico, on ne boče v knjezovem potu našel nobene čudne prilike, ker kakor se mi nič ne čudimo sestanku cara nemškega z avstrijskim, tako se more človek še manj čuditi sestanku dveh vladarjev, enakih po krvi in plemenu. Mi v tem potovanju ne vidimo več, ko ponovljeno ono prijateljstvo, katero je od nekdanj vezalo dve sorodni plemeni, kakor sta srbsko in rusko. To nam kaže očetovski sprejem, katerega je naš knjez našel pri ruskem caru in celem dvoru. Sicer pa ni nikomur zabranjeno, Srbiji pokazati še večje prijateljstvo, ko Rusija.“ Govorivši o lanjski povodnji in naredbah, s katerimi je vlada nesrečnim pomogla in o napredkih v ustavnem življenju končuje „Jedinstvo“: „Mi ne moremo ničesar bolj želeli, kakor da vsako leto povečamo poslopje ustavne svobode za toliko, kakor smo jo l. 1871. in da sploh vsako leto stopimo toliko bliže našej svrhi, kakor v prošlem letu.“

Premenjevanje ministerstev se godi vendar v eni državi še gostejše, ko pri nas. Gerška je namreč v osmih letih, kar Georgios I. vlada, imela devetnajst ministerstev, Avstrija vendar še le v dvajsetih letih osemnajst. Kako pa je javno stanje na Grškem, kaže odlok policij v Atenah, kateri neki angleški družbi izlet na Pen-telikos odsvetuje rekoč, da ni varno.

Razne stvari.

* (Sokol) ljubljansko telovadno društvo, napravi veliko maškerado na pusten vtorek 13. februarja 1872 v čitalnični dvorani. Vstopna znamenja se dobivajo 11., 12. in 13. februarja od 2.—4. ure popoldne v čitalnici v prvem nadstropju. Vstopnine plača: oseba 1 gld., rodovina treh oseb 2 gld., in rodovina večih oseb 3 gld. Brez vstopnega znamenja vhod ni dovoljen. Pride se ali maskirano ali v kostumi. Začetek ob sedmi uri. — Konec po polnoči. Odbor Sokola.

* (Dramatično društvo.) redstava dne 2. t. m. je imela nepričakovan začetek. Ko se namreč zagrinjalo dvigne, stopi na oder regisseurjev namestnik gosp. Schmidt in naznani občinstvu da se zaradi nesramnosti igralca Julija

Šušteršiča, kateri je še le ob 6. uri svoj nalog nazaj dal, rekoč da denes nikakor igrati noče, ne zbog bolehnosti, nego zbog samega kljubovanja — nemore predstavljati igra „Prvikrat v gledišče“, in da se bo mesto nje ponavljala igra „Sveti večer na straži.“ Obe igri, ravno imenovana in opereta „Zaroka v kleti“ ste bili prav dobro in živahni igrani, v prvej gre omenjati gospoda Nollija in gospico Boss-ovo, v drugej pa razve teh dveh oseb še gosp. Veger-ja, Filapiča zlasti pa gospo Odijevo. Občinstvo je pri obeh igrah živahno, da celo demonstrativno ploskalo, ter javno izreklo nezaupnico gosp. Šušteršiču, o čigar brezozirnosti je le en glas. Pokazalo se je tekoj ta večer, da dramatično društvo tudi brez te osebe lahko izhaja in da ni odvisno od milosti in svojeglavnosti gospoda Šušteršiča, kateri je bajé bil tako aroganten, da je po svojej odpovedi stal pred glediščem, da bi se radoval nad zadrego, v čemer se je pa jako zmotil, kajti zadrege ni bilo ne sluha ne duha, tedaj cela Šušteršičeva spletko le zausnica lastnej glavi. Igra „Prvikrat v gledišči“ se bo tekom tega tedna predstavljala.

* (Vabilo k besedi) katero napravijo v spomin Preširnov 4. svečana v Schröderjevej ovorani slovenski dijaki celovški. Začetek o pol osmih zvečer. Program. I: 1) Nagovor. 2) Slovanska himna, pevski zbor. Napev Jenkov. 3) Lipa oživljena, pevski zbor. Napev Tomažičev. 4) Slovesnostni govor. 5) Strunam, pevski zbor. Napev Mašek-ov. 6. Byvali Čechové, pevski zbor. Napev Skroup-ov. II: 7) Potpourri, iz Belfe-jeve opere „die Zigeunerin“, za gosli z glasovirom. 8) Elegija za gosli z glasovirom. Ernst. 9) Domovini, pevski zbor. Napev Vašak-ov. 10) Plahe deklice, pevski zbor. Napev Nedvěd-ov. 11) Deklamacija. 12) Dve pieci za glasovir: a) A. Jungmann: „večerna pesem Najadska.“ b) F. Spindler: Fantazija iz opere „Mignon.“ 13) Kocjančičev „šopek narodnih pesmi,“ pevski zbor. 14) Slovan, pevski zbor. Napev Vašak-ov.

* (Iz deželnega odbora kranjskega.) Za deželnega šolskega svetovaleca je bil z večino glasov ministerstvu predložen prof. Tušek. — Dr. Ambrožič-u se je sekundarska služba v deželni bolnišnici na dve leti podaljšala s povikšano remuneracijo na 400 gld. — Kot diurnist pri upravnistvu deželne bolnišnice je bil Josip Paternoster v službo vzet. — Za popravljanje skladnih cest in mostov v loškem okraju na Notranjskem se je dovolilo 1000 gld. podpore iz deželnega zaklada za leto 1872. — Iz P. P. Glavarjevega zaklada se je odločilo za leto 1873. za zidanje farne šole v Komendi 1500 gld. podpore. — Šolskemu učitelju v Adlešicah se bode po predlogu deželnega šolskega sveta iz normalnega šolskega zaklada tudi za l. 1873. podpora 50 gld. naklonila. (Nov.)

* (Službo sekundarija) v deželni bolnišnici v Ljubljani (400 gld., 5 sežnjev drv in 18 funtov lojevih sveč) razpisuje kranjski deželni odbor in se mu prošnje naj pošljejo do 29. februarja t. l. Razen zdravniških sposobnosti je tudi popolno znanje slovenskega jezika kompetentom potrebno.

* (Službo adjunkta v Slov. Bistrici) je dobil dosedanji avskultant gospod dr. Emanuel Eminger.

* (Najdenišnica v Gradei) je odpravljena. Od štajerskega deželnega zbora v tej zadevi sklenjena postava je namreč dobila najvišjo potrditev.

* (Za načelnika okrajnega zastopa v Ormuži) je od cesarja potrjen gosp. Ferdinand Kada.

* (Grofu Hohenwartu) je predvčeranjem odposlala občina sv. Krištofa pri Laškem diplomu častnega občana.

* (Nadzornik šol v mestnem okraju Celjskem) je postal na mestu prestavljenega, vsem pametnim Celjanom obeh strank v blagem spominu živčnega, učenega šolnika prof. dr. Lindnerja — prof. V. Marek, ubožec na duhu, ustavo-

veren kričač, načelnik „nemškega društva“ v Celji, in rojen Čeh.

* (Lakota na Hrvatskem) proti zaradi slabe žetve v nekterih okrajih. Narodnjakov se je za to nekoliko združilo v namen, pomagati dotičnim siromakom. Vlada je ukazala občinam, zapisati one, ki so pomoči potrebni; ti bodo potem dobili živeža in natura, katerega bodo morali o žetvi vrniti. Ogersko finančno ministerstvo je tudi sklenilo, da se davski v krajih, kjer lakota žuga, ne bodo pobirali.

* (Iz življenja sedanjega ruskega cara) se pripoveduje sledeče: Nekega dne sta Aleksander (sedanji car) in Konstantin, igraje si v zimski palači z nekolikimi mladimi tovariši, delala tak bruš, da je car Nikolaj iz svojega kabineta dečke pomirjevat šel. Pa ko v sobo, kjer so dečki bili, stopi, vidi, da Konstantin svojega brata z nogo k tlem pritiska in mu z vso močjo robec okoli vrata zadruguje. Tovariši pomagajo Konstantinu, Aleksander pa za milost upije. „Kaj to pomeni,“ zakliče car. „Predstavljamo, mu odgovore dečki, smrt Pavla I.“ — Car dečke ostro okrega, da tako grdo prigodbo predstavljajo in da so si prestolnega naslednika za žrtvo izbrali ter mučevalce Aleksandrove v ječo zapre. Aleksander prosi za milost proti svojemu bratu in tovarišem, car ga pa za to tudi zapre rekoč: „Ruski vladar ne sme nikdar za milost prositi.“ Najznamenitiše pa je pri tej stvari, da med igro Aleksander ni nalašč za milost prosil, temuč da mu bi je bilo res potreba bila, ako bi car ne bil prišel, kajti Konstantin ga je skoraj v resnici zadavil.

* (Prememba v nabirnih okrajih.) Poknježena grofija Goriška in Gradiška je do sedaj spadala k nabirnemu okraju 22. polka, kateri obsega po večini italijansko prebivalstvo, ali pa je dajala novince za mornarstvo. Od sedaj bode spadalo mesto Gorica in okrajni glavarstvi Gorica in Tomin k nabirnemu okraju 7. (Maroičičevega) polka pešcev, okrajni glavarstvi Gradiška (razen okrajev Cervinjan in Tržič) in Sežana pa boste dajali novince 17. (Kuhnovega) polku. Vidimo torej, da se vojaški nabirni okraji po narodnosti omejujejo, ker v omenjenih okrajih prebivajo po večjem Slovenci, katere so do sedaj v po večjem italijanski 22. polk vtikali, sedaj pa jih pridružuje rojakom iz Koroškega (Maroičičev polk pešcev, št. 7.) in iz Kranjskega (Kuhn, št. 17.)

* (Mrtev otrok) je bil najden v Vodah, občina Trebovlje, in se misli, da gaje neka dekla zavrgla, katera je z nekim rudniškim delavcem znanje imela.

* (Obropana pošta.) V Istri je poštni voz bil napaden, voznik in spremljajoči žandar ranjen, in pobran iz voza denar v znesku 13.000 gl.

* (Davki mesta Dunaja.) Direktnih davkov je v letu 1871 Dunajsko mesto plačalo 20,948.595 gl, 44 kr. Lep denar!

* (Napredek v Japanu.) Japanezi so že poprej bili najbolj kultiviran narod v Aziji za Kitajci. Sedaj pa dela vladar na to, da se japanska kultura z evropsko združi in pomnoži. Poslal je štiri hčere v Pariz, da se tam po evropskem načinu odgoje. Za anatomske študije je naročenih 50 iztisov Hyrtlovega dela in pisal je „Mikado“ celo po 10 bavarskih pivovarjev, da tudi Japance nauče to obrstvo.

* (Ukradeni redovi.) V Peter - Pavlovi trdnjavi v Petrogradu so shranjeni redovi, katere so nekdanji cari nosili in tam imajo tudi znamenja najvišjih ruskih redov shranjena. 22. jan. t. l. pa so bili tam vsi redovi Petra Velikega, Aleksandra I., najlepši eksemplari visokih ruskih in tujezemskih redov ukradeni. Tudi mnogo lepih zlatih svetinj je tat odnesel. Do sedaj ga še niso dobili.

* (Ladja zgorela.) Blizo bregov južne Amerike je italijanski parobrod „Amerika“ zgorel. Na njem je bilo 241 potnikov, od katerih jih je 87 zgorelo ali utonilo.

* (Grozna nesreča na železnici) se je zgodila pri Lyonu na Francoskem. Velika voda je ex železničar most podrla in zaradi nedovoljnih znamenj je en cel vlak za osebe v vodo zavrel. Okolo 40 ljudi je našlo smrt.

* (Slepi in gluho-nemi.) Po najnovejši štetvi ima Avstrija 11.326 slepih in 19.681 gluho-nemih prebivalcev. Žalibože ima Avstrija samo za crtrti del teh nesrečnikov šole, ki jim podajajo take nauke, da si kljub svoji nadlogi lahko živež prisluzijo!

* (Vse železnice na zemlji) vkup so okolo 20.330 geogr. mil dolge. V Evropi znašajo vse 13.238 mil v dolgosti. Železa se je za železnice porabilo 250 milijonov centov. Vsi hlaponi, kar jih je, preteko na leto okolo 320 milijonov mil in pokurijo okolo 100 milijonov cent. premoga.

* (Cukra potrebuje,) ako vsega kar ga porabijo, po enaki meri razdelimo, eden prebivalec v Angliji 35'96 colnih funtov, v zedinjenih državah [severno-amerikanskih 24'63 funtov, v Nizozemlji 14'86 funtov, na Francoskem 14'30 funtov, v Norvegiji 11.04 funtov, v Švediji 9'80 funtov, v Švici 8'60 funtov, v državah colne družbe 9'42 funtov, na Danskem 9 funtov, v Belgiji 7'18 funtov, na Portugalskem 6'33 funtov, v Italiji 5'20 funtov, v Avstriji 4'93 funtov, na Španjskem 4'23 funtov, v Rusiji 2'40 funtov. — Avstrijance torej glede povžitka sladčie mnogo držav prekosi.

* (O pogorelem mestu Chicago) se piše, da so se tam v zadnjem času nekatere stroke obrtnišva popolnem nehale. Brivcev in čevljsnažnikov ni več; pogorelci mislijo, da so taki ljudje nepotreben pridatek moderne civilizacije. Dalje se piše, da je v Chicagi o požaru nad 150.000 glasovirov zgorelo. En fabrikant sam je izgubil okolo 200 glasovirov in nad 100 orgelj. — Sedaj se mesto z vsemi močmi na novo stavi.

* (Potres) je razen mesto Šamahi v Širvanu ob Kaspiškem morju.

Za Tomšičev spominek.

Prenesek	1724 gld. 80 kr.
V zatiškim okraji se je nabralo za Tomšičev spominek, darovali so: *)	
Gosp. Hugo Turk, trgovec v Šentvidu	3 " — "
" Jernej Stritar, beneficijant v Šentvidu	1 " — "
" Anton Kolenc, posestnik v Šentvidu	1 " — "
" Janez Čoš, poštar in župan pri sv. Roku	1 " — "
" Vekoslav Skrabar iz Zatičine	— " 50 "
Dva neimenovana prijatelja Tomšičeva	1 " — "
Gosp. Radoslav Lukan, okrajni zdravnik v Šentvidu	2 " — "
" dr. Vojteh Levičnik, c. k. avskultant v Zatičini	5 " — "
Skup	1724 gld 80 kr.

*) Po naključni zakasnenosti.

Dunajska borsa 5. februarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld. 95 kr.
1860 drž. posojilo	109 " — "
Akcije narodne banke	8 " 83 "
Enotni drž. dolg v srebru	73 " — "
Kreditne akcije	338 " — "
London	115 " 20 "
Napol.	9 " 17 "
Srebro	114 " — "
C. k. cekini	5 " 48 "

Da se čisti in zdravi ohranijo

Zobje in zobno meso

za to je dobra

anatherinova ustna voda od dr. J. G. POPP-a,

c. k. dvornega zdravnika za zobe na Dunaji, kakor težko kako drugo zdravilo, ker nima nobenih zdravju škodljivih snovi v sebi, brani, da zobje ne gnjijo in se zobni kamen ne dela, varuje, da zobje ne bole in usta ne gnjijo in te bolezni (ako bi bile že nastele) v kratkem času zljajša in odpravi.

Dobi se v Mariboru v Bankalarjevi lekarni, pri g. A. W. Konigu, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kolletnigu in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celju pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landsbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fischerju, lek.; Lebnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptujju lek. E. Reithammer; Radgona lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežcah J. Schniders hitsch; Rogatec lek. Krisper; Kislivodi v lekarni; Stainz V. Timonšek, lek.; Sl. Bistrici J. Dienes, lek.; Slov. Gradcu J. Kaligarič; Podčetrtek Vasilik lek. Varaždinu A. Halter, lekarnici. Deperis lek. v Ipavi. (8—1)

Naznanilo.

V Ljutomeru je mesto živinozdravnika s katerim je 240 gld. letne plače iz okrajne blagajnice skopčano, izprazneno.

Prošniki za to mesto imajo najdolže do konca februarja t. l. svoje prošnje pri podpisnem okrajnem odboru vložiti.

Znanje slovenskega jezika daje pri drugih enakih sposobnostih prednost.

Okrajni odbor v Ljutomeru, dne 24. februarja 1872.

(29—2)

Kukovec, načelnik.

R. Mayr-jev vesoljni čaj

zoper (52—9)

putiko in čiščenje krvi.

Priznano izvrstno pomaga ta čaj zoper putiko, protin in trganje, zoper kronična spahnila na koži, odprte rane itd., in je zaradi izvanrednih vspehov kakor tudi zbog nizke cene vse enake predmete daleč prekosi, tako da je v kratkem času ne le na Štajarskem ampak tudi z sosednjih deželah na posebno dobrem glasu.

R. Mayr-jev balzam

za ude mazati.

Hitro potolaži često jako hude protinaste, revmatične in ne-uzvozne bolečine; za trganje v sklepkih in mišicah navadno znano pod imeni: bol v križu, zvinenje sklepkih kosti, trganje po udih, bolečina v bedru, tresenje, splošna slabost živcev, hromota, je imenovani balzam kot mazilo poseben pripomoček, ki se je že mnogokrat skazal in se ne da dovolj ceniti.

Cena enega zavitka čaja z navodom je 80 kr. in 45 kr.: sklenica balzama za ude mazati 80 kr. a. v. Manj nego en veliki zavitek čaja ali 2 sklenici balzama se po poštini pošilja.

Glavna zaloga in razpošiljatev za oba predmeta pri

Richard-u Mayr-ju, lekarničaru v Gleichsdorf pri Gradcu.

Zaloga za Maribor: J. W. König, lekarničar v Tegetthof-ovih ulicah; Celje: Baumbach-ova lekarnica; Gradec: Bratje Oberranzmeyer Drog. in J. Purgleitner, lekarn. „Pri Jelenu“; Dunaj: Pezold & Süß; Celovec: A. Beinitz, lekarna na starem trgu; Ptuj: Gosp. Karagjena, lekar; Ljubljana: M. Golob, kupčevalec z medic. zelišči, čaji in dišavami.

Jaz Viljelmina Rix

tukaj javno izrekam da sem kot udova ranjk. dra. A. Rixa že osem let edina in sama izdelovalka prave in nepokvarjene original-paste Pompadour, ker le jaz poznam skrivnost pripravljanja. S tem torej naznanjam, da se odsehnal omenjena pasta Pompadour nepoplačena dobiva le v mojem stanovanji na Dunaji, Leopoldstadt, grosse Mohren-gasse 14, 1 Stiege Thür 62; svarim, naj se nikjer drugje ne kupuje, ker zdaj nimam ni depota ni filiale in

Ko bi ne huela za željenega vspeha, bode se denar brez ovir nazaj poslal.

Pošilja se po povzemi (Nachnahme).

sem vse depote raz pustila zaradi ponarejanja. Moja prava pasta Pompadour, tudi čarobna pasta imenovana, nikdar ne ostane brez vspeha, ki je vzvišen nad vsako pričakovanje edino garantovano sredstvo za hitro in neznatljivo odpravljjanje vseh mozoljev na obrazih, sajcevcev, peg, sinj in ogoreev. Garancija je tako gotova, da se denar retour pošlje, ko bi vspehi izostali. Piskere te izvrstne paste s podukom 1 gld. 50 kr. a. v. (19—17)

Zahvalna pisma se ne razglasajo.

Medic. & chirurg.

Dr. Jos. Vošnjak,

magister porodostvja, praktičen zdravnik

Ljubljani,

na sv. Jakobskem trgu v Virantovi hiši I. nadstropji,

ozdravlja vse zunanje in notranje bolezni.

Za bolnike iz dežele je gotovo doma vsak dan od 11—12 dopoldne in od 3—4 podoldne.

Ozdravlja tudi pismeno.

(26—4)

Raimund Raza,

Stadtquai Nr. 3 v Gradcu

priporoča svojo najboljšo sortirano zalogo

domačega in tujezemskega modnega sukna

in

blaga iz ovčje volne,

kakor tudi največi sprebir storjenih

oblek za gospode, dečke in otroke,

kakor je iz spodaj stoječega kazala cen razvidno:

Črn in barvan palmerston, kastor & Elastik, vatel po gld. 2.80, 3.60, 5.20, 6.60, 8.	bleke od goldinarjev 2.50, do goldinarjev 7.
Siv, moder, rujav, trap boj & biber po gld. 3.50, 4, 5.50, 7, 8, 9.	Najnovejše blago za hlače in oprsnike od gld. 1.80 do gld. 6.
Črno sukno, brasil & tifet po gld. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50.	Šest četrti široka, fina raševna v vseh barvah od gld. 2.50 do gld. 3.
Črn in barvan peruvien po gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50.	Štir četrti široka, fina, volhena raševna od gld. 1.60 do gld. 2.50.
Črn in siv toskin po gld. 2.60, 3, 3.50, 4, 4.50, 5.	Štir četrti široka raševna od 50 kr. do gld. 1.
Najnovejše v modnem blagu za cele o-	Blago za talarje na 3 niti, krep, rips in lasni od 60 kr. do gld. 3.50.

Če se pošlje mera, je za oprsnike in suknje dosti obseg okoli prs in za hlače dolgost koraka.

Na željo se pošljejo izgledi:

Talarji po predpisu najboljše izdelani od gld. 15 do gld. 35	Zaketi od	12 " " 30
Suknje za duhovne od 16 " " 30	Šako od	5 " " 24
Zimske suknje od 12 " " 50	Črne obleke	24 " " 45
Gorne suknje od 10 " " 24	" hlače	5 " " 12
Plašči in raglani od 10 " " 45	Črni in beli oprsniki	3.50 " " 5
Meksikanski plašči s kapuco od 15 " " 22	Razl. hlače od	6 " " 18
Popotna guba iz raševne od 10 " " 20	" oprsniki od	2 " " 6
Mestni kožuki od 40 " " 100	Oprsniki z rokavi	5 " " 12
Fraki od 15 " " 25	Gamaše	2 " " 5
Suknje za salon in hod 12 " " 25	Ponočne suknje od	5 " " 30
	Obleke za dečke	5 " " 16
	" " otroke	1.60 " " 8

Lovske suknje iz prave kmečke in najboljše štajarske raševne, tirolskega sukna in dubla od gld. 6 do gld. 22.

Zunanja naročila se hitro za povzette storijo, za realno in najcenejšo postrežbo se garantira, nevšečne reči se radovoljno zamenjajo. (68—19)

Francu Kasperitschu,

meščanskemu kositarniku v
Mariboru.

Pri dražbi dne 11. aprila 1871 v Arveži za najcenejšo novo pokritje tukajšnjega cerkvenega turna s potrebnimi pozlačavskimi deli in z napravljenjem novega bliskovoda vred, izročil je podpisani cerkveno-konkurenčni odbor Vam kot najmanj terjajočemu omenjeno delo.

Vi ste to težavno delo ne samo v določenem času in na najsolidniši način storili, temveč ste si tudi z olepšavnimi deli, katerih niste v račun spravili, veliko zaslugo in zahvalo vse farne občine sploh pridobili.

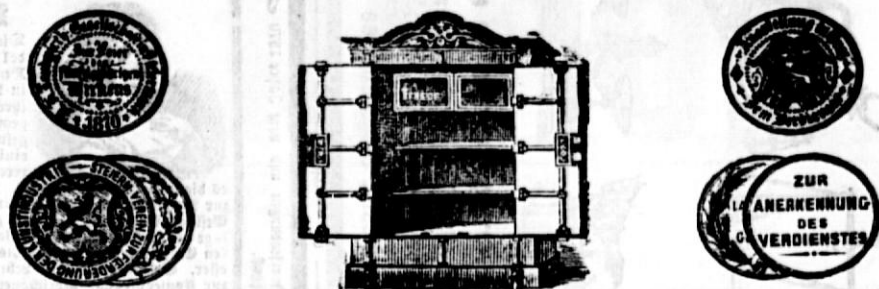
Podpisani cerkveno-konkurenčni odbor vidi se toraj prijetno dolžen, Vam s tem v imenu vse farne občine za Vaše v vsakem obziru izgledno storjeno solidno delo prisrčno se zahvaliti in s tem pismom samo namerava, Vas priporočiti pri drugih takih težavnih podvzetjih kot vrlega mojstra in strokovnjaka v vsakem obziru najbolje priporočiti.

Cerkveno-konkurenčni odbor v Arveži, 30. avgusta 1871.

Karel pl. Preitenau, načelnik in župan. Jožef Schunko, provizor.
Janez Hartnagl, cekmešter in odbornik. Janez Skazedonig, cekmešter in odbornik.
Janez Voglwaider, odbornik. Jakob Faulend, odbornik.

Pri razstavi v Gradcu 1870. I. s. zlato svetinjo nadarjena.

Prva štajarska c. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vloma varnih

blagajnic [kas] za denar in pisma, miz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradcu,

tovarna: Beethovenstrasse 21.

priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejše dovršene izdelke, za katere je porok, po jako znižani ceni. Proti primernemu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svöte. Izključljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI,

železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradcu.

(41)

Neverjetno, pa vendar resnično je,

da se spodaj zaznamovane regulirane

- Le gld. 10** prav angleška srebrna cilindrična ura s kristalnimi stekli, kazalom minut, s fino verižico vred iz pravega talmi-zlata, s medaljonom in garantilnim pismom; bolj fine gld. 12, 14.
- Le gld. 19.50** prav anglešk, prefino v ognji pozlačen srebrn kronometer z dvojnimi plaščem, prefino emaliran, z fino verižico vred iz talmi-zlata, medaljon in garantilno pismo.
- Le gld. 15.50** prav anglešk, prefino v ognji pozlačen srebrn kronometer z enojnim plaščem z verižico vred, medaljon in garantilno pismo.
- Le gld. 14** prav angleška dobra ura iz talmi-zlata, cilindrična, najnovejši fazon, z dvojnimi kristalnimi stekli, kjer se tudi zaprti kolese vidi, z verižico, medaljonom in garantilnim pismom.
- Le gld. 14** ura v talmi-zlatu z dvojnimi plaščem, savoneto, skakalcem in kristalnimi stekli, z verižico vred iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.
- Le gld. 15 ali 18** prav anglešk remontoar à la Prince of Wales, najmočnejše vrste s kristalnimi stekli, kolešjem iz nikla v pravem čistem talmi-zlatu; te ure imajo prednost, da se lahko brez ključa

ure po tako nizki ceni prodajajo.

- navijejo; k takim uram dobi vsaki verižico iz talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred zastoj.
- Le gld. 15 ali 18** čisto majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, z verižico vred iz talmi-zlata za okoli vratu in garantilnim pismom.
- Le gld. 13** srebrna cilindrična ura s skakalcem in močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom vred iz talmi-zlata.
- Le gld. 22** prefino srebrna siderna ura na 15 rubinov z prefino verižico in medaljonom iz talmi-zlata.
- Le gld. 24** srebrna remontoarna ura, ki se da brez ključa naviti, z verižico iz talmi-zlata in medaljonom vred.
- Le gld. 30 do 36** zlata cilindrična ura št. 3 z verižico iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.
- Le gld. 40 do 70** zlata siderna ura z verižico iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.
- Le gld. 24, 26, 28** zlata ura za gospe z verižico iz talmi-zlata, medaljonom in garantilnim pismom.

kakor tudi

Srebrna cilindrična ura s 4 rubini . . . od gld. 10 do 12	" remontoarne ure s sidrom, prave, ktere se dajo z obodom naviti . . . od gld. 28 do 30	" detto dvojni zapor, 8 rubinov . . . od gld. 40 do 48
" detto z zlatim robom, na skok od gld. 13 do 14	" remontoarne ure z dvojnimi zaporom . . . od gld. 35 do 40	" detto emalirane z diamanti . . . od gld. 50 do 65
" detto za gospe . . . od gld. 13 do 18	" remontoarne ure s kristalnimi stekli . . . od gld. 30 do 36	" sidrne ure s 15 rubini . . . od gld. 35 do 44
" na cilindru, z dvojnimi zaporom . . . od gld. 15 do 17	" vojne remontoarne ure . . . od gld. 38 do 45	" detto bolj fine, zlat plašč . . . od gld. 45 do 60
" detto s kristalnimi stekli . . . od gld. 14 do 17	" Zlato na cilindru, zlato št. 3, z 8 rubini . . . od gld. 30 do 36	" s sidrom in dvojnimi zaporom . . . od gld. 55 do 58
" ure s sidrom na 15 rubinov . . . od gld. 16 do 19	" ure za gospe s 4 in 8 rubini . . . od gld. 25 do 30	" detto z zlatim plaščem gld. 65, 70, 80, 90, 100 do 120
" detto, bolj fine, s srebrnim plaščem . . . od gld. 20 do 23	" detto emalirane . . . od gld. 30 do 36	" detto s kristalnim steklom . . . od gld. 45 do 75
" s sidrom z dvojnimi zaporom . . . od gld. 18 do 23	" detto z zlatim plaščem . . . od gld. 35 do 40	" ure s sidrom za gospe . . . od gld. 40 do 48
" s sidrom, bolj fine . . . od gld. 24 do 28	" detto s kristalnimi stekli . . . od gld. 45 do 60	" detto z dvojnimi zaporom . . . od gld. 50 do 56
" angleške s sidrom s kristalnim steklom . . . od gld. 18 do 25	" detto emalirane z diamanti . . . od gld. 38 do 48	" remontoarne ure . . . od gld. 70, 80, 90 do 100
" vojne ure s sidrom, dvojni zapor . . . od gld. 25 do 18	" detto s kristalnim steklom . . . od gld. 36 do 45	" detto z dvojnimi zaporom od gld. 100, 110, 120 do 150
		" Zlato remontoarne ure, plošate, s steklom gld. 80, 90, 100 do 150
		" detto, dvojni plašč . . . gld. 100, 110, 120 do 150

dalje

Za naprej poslan denar ali za pošto povzetje
se vsako naročilo v 24 urah stori in če blago ni po volji, radovoljno se zamenja. — Neregulirana ura za 2 gld. cenejša. — Naznanila cen zastoj. — **Urarji, kupčevalci z urami** najdejo veliko zalogo vsakovrstnih ur pripravljenih; le ker ure iz prve roke iz Angleškega dobivamo in ker jih mnogo prodamo, nam je mogoče, jih tako po ceni prodajati.

Srebrne urne verižice po gld. 3.50, 4, 5, 6, 7, 8 do gld. 10.
Verižice iz talmi-zlata, kratke, po gld. 1, 1.30, 1.60, 2, 3, 4, 5, 6, dolge, * " 1.60, 2.50, 3, 4, 5, 6 in 7.

Ure se menjujejo.

Vse ure so iz blaga prve vrste in se ne smejo zamenjavati z drugimi navadne sorte.

N. Glattau, Uhrmacher, Wien, Kärntnerstrasse Nr. 51, Palais Todesco.

Praktično občinstvo zdaj le redko še kupuje in nosi lišp iz pravega zlata, kateri silo denarja požre, ker za prečudno dober kup imamo, kar pravo zlato popolnem namestuje (56-7)

ново iznajden metal

Talmi-zlato!

Pravo le tukaj

Pravo le tukaj

Patent N. Glattau-a.

Garantira se, da se ta lišp tudi po dolgoletni noši ne spremeni, da se ne da ločiti od prav zlatega in da se po sledeči nizki ceni prodaja, zato da si ga vsakdo pripraviti zamore.

Lišp za gospe:

- 1 krasna broša, kr. 80, gld. 1, 1.20, 1.80, gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
- 1 par uhanov 80 kr., gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.
- 1 garnitura broša in uhani po enem okusu gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9.
- 1 mičen ovrtnik za gospe, s križcem 85 kr., fin gld. 1, prefin gld. 1.50, narjnejši gld. 2, 2.50.
- 1 težek zapestnik gld. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7.
- 1 krasen medaljon, kr. 50, 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3, narjnejši gld. 3.50, 4, 5.
- 1 eleganten prstan s kameni ali brez njih kr. 50, 80, gld. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.
- 1 mičen lišp za okoli vratu z medaljonom gld. 2.80, 3, 3.50, 4, 4.50.

Lišp za gospode:

- 1 elegantna, najmodernija verižica za uro gld. 1, 1.30, 1.60, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, z medaljonom, gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6.
- 1 dolga verižica za okoli vratu, neločljiva od prav zlate, gld. 1.80, 2.80, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7.
- 1 fina igla za šale ali vratnike, kr. 50, 80, gld. 1, 1.50, 2.
- 1 prefin medaljon za na urne verižice za gospode, gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

- 1 fin prstan za gospe s kameni ali brez njih kr. 50, 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4.
- 1 zvezek urnih naveskov 40, 60, 80 kr.
- 1 par najbolj modernih gumb za manšete z emaliranimi kameni ali brez njih itd. kr. 50, 80, gld. 1, 1.50, 2, 2.50.
- 1 garnitura predrajčnih in manšetnih gumb po enem okusu kr. 50, 70, 85, gld. 1, 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Briljanten lišp. tako izpeljan, ko pravi, tako lišp je iz pravega kineškega srebra ali iz pravega talmi-zlata, kameni iz gorskega kristala, z diamantovim prahom brušenega, tako da nikdar živga blišča ne zgubijo. Najjnejše sorte so v pravo srebro vkovane.
1 broša gld. 1.50, 2, prav fina gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
1 par uhanov gld. 1.50, 2, popolnem finih gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
1 par predrajčnih gumb gld. 1.10, 1.50, 2.
1 par manšetnih gumb, gld. 1.80, 2.80, 3, 3.50.
1 igla za ovrtnik gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3.
1 briljanten prstan, prefin, gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4, 5.
1 zapestnik z briljantnimi kamni nastavljen, gld. 2, 2.50, 3, 4.50, 5.50.

Lišp za žalost in črni modni lišp

- v najlepših fazonih iz jeta, lave, bivolovega rogu in ponarejenega jeta.
- 1 garnitura, broša in uhani po enem okusu le kr. 30, 40, 60, 80, gld. 1, 1.30, 1.50, popolnem fina, gld. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4.
- 1 braseleta kr. 30, 50, 80, gld. 1, 1.50.
- 1 verižica za okoli vratu s križcem v bivolovem rogu kr. 45, v kavčuku kr. 65, 80.
- 1 garnitura predrajčne in manšetne gumb kr. 25, 35, 50, 80.
- 1 urna verižica kr. 20, 30, 50, 80.
- 1 dolga urna verižica kr. 30, 50, 80.
- 1 gumba za ovrtnik 5 kr.
- 1 eleganten obroč za lase gld. 35, 50, 80.

Vечно dišeči lišp

- iz naravne indijske rastline, ki naravno vonjavo vedno obdrži in je po najnovjši modi narej. Elegancnejšega ko ta lišp nij in zavoljo vonjave je zelo priljubljen. Če gospa garnituro tega lišpa nosi in v kak salon pride, ga v malih minutah parfumira.
- 1 broša kr. 80, gld. 1, 1.20, 1.50, 2, 3.
- 1 par uhanov kr. 80 do gld. 1, 1.20, 1.50.
- 1 braseleta kr. 50, 60, 80, gld. 1, 1.50, 2, 3.
- 1 ovrtnik kr. 60, 80 do gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50.
- 1 urna verižica za gospe, dišeča gld. 1.40.

Kdor te reči hoče, naj se obrne pismeno ali osebno samo in edino na

N. Glattau-ov prvi pariški bazar za Avstrijo na Dunaji,

v koroški ulici 51, palača Todesco.

Naročilna pisma se lahko pišejo v vsakem jeziku. Pošiljanje v provinco se godi za povzetje ali za pred poslan denar. Popolna kazala cen se zastoj pošiljajo, če se želé.

Dalje vse sorte druge vage in utegi.
Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustrože precej: (11-61)

Kovane uradno preiskavane **elektromotne vage** betrioglate oblike:

Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15	cent.
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55	
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.	
Cena, gld.:	70	80	90	100	110		

Balansirne vage:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30	cent.
Cena, gld.:	5	6	7,50	12	15	18	
Nositeljna moč:	40	50	60	70	80	cent.	
Cena, gld.:	20	22	25	27,50	30		

Vage za število z železnim obročjem in utegi (gevirni):

Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50	cent.
Cena, gld.:	150	170	200	230	300	350	

Motne vage:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100	cent.	
Cena, gld.:	350	400	450	500	500		
Nositeljna moč:	120	150	200	300	cent.		
Cena, gld.:	600	650	750	900			

L. Buganij & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Alleinige Niederlage für Oesterreich neuester Erfindungen.

Warnung.

Die durch mich in Patent...
Einem großen Vorteil gewähren die neuen Maschinen...
Das Beste, um das Haar frisch zu erhalten und lichter oder graues Haar dunkel zu färben...

Einem großen Vorteil gewähren die neuen Maschinen...
Das Beste, um das Haar frisch zu erhalten und lichter oder graues Haar dunkel zu färben...

Die neuen Maschinen...
Das Beste, um das Haar frisch zu erhalten und lichter oder graues Haar dunkel zu färben...

Einem großen Vorteil gewähren die neuen Maschinen...
Das Beste, um das Haar frisch zu erhalten und lichter oder graues Haar dunkel zu färben...

Einem großen Vorteil gewähren die neuen Maschinen...
Das Beste, um das Haar frisch zu erhalten und lichter oder graues Haar dunkel zu färben...

Die neuen Maschinen...
Das Beste, um das Haar frisch zu erhalten und lichter oder graues Haar dunkel zu färben...

Ganz die auf Zankung...
Mien, Praterstr. Nr. 26. Dies ist...
Ganz die auf Zankung...
Mien, Praterstr. Nr. 26. Dies ist...

Prof. Dr. Lappierre-a Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi *) v 3 dneh vsak tok iz scavnika, kakor tudi bell tok pri ženskah, če je tudi zastare. Cena za steklenico s podukom o rabljenji 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.
Linden-Strasse 18. Berlin.
(59-18)

Klic iz Dunaja! Slovenci! Bratje!

Pod varstvom grofa Hohenwarta se je lani veliko slovensko podvzette na Dunaji utemelilo. Slovan ni več prisiljen, kupovati potrebno blago pri kakem nemškutarskem judovskem kupcu, kteri ga ne samo goljufava, temveč ga še zarad njegove narodnosti zasmehuje. To se je sedaj nehalo in vsakdo se lahko na nas obrne in za malo denarja najboljšje, najsolidnejše blago dobi.

Razpošiljamo vsak dan za povzetek:

- po gld. 1.54 salonske ure z recno garancijo vred, večja vrsta po 1.80, ure ki bijejo, po 2.95, 3.25; največja vrsta 5.50.
- po 48 kr. lepo sliko Marije ali Jezusa v elegantnem pozlačnem okviru; manjše slike po 32 kr.
- po 23 kr. termometer z vlagališčem vred; mali termometri s klobukom po 20 kr.
- po 1.30 in 1.80 najlepša urna verižica iz koloničnega zlata, dolge verižice 1.80-2.60-3; najlepša 4-4.50.
- po 68 kr. 6 velikih kosov finega, pravega gličerskega mila; 1 funt 16 kosov najboljšega mandeljnovnega mila 37 kr.
- po 54 kr. 50 kosov najfinišega papirja za pisma z zavitki vred; isto barveno 64 kr.
- po 15, 24, ali 32 kr. jako dober nožek; najfiniš sorte 64, 78, 96 kr.
- po 90 kr. ali 1.15 jako lep dalekogled;
- po 43 kr. greblje za obleko z rogmi in petimi zobmi; velika elegantna sorta 68, 95 kr.
- po 10, 20 ali 30 kr. najboljši glavnik za česanje in prah iz kavčuka.
- po 2.10 ali 3 gl. čarovna kasetka z mnogimi aparaty za glumarstvo, k tem nauk v rabi.
- po 28, 46, 53 ali 84 kr. prodajamo najlepše pah-ljavec za gospe; najfiniš veljajo samo gld. 1.20, 1.48, 1.90, 2, 2.80.
- po 32 kr. fotograficni album, lep po 60, 80 kr., 1.12, 1.34, jako lep po 1.74, 2.06, 2.93 z muziko 8.35-9.
- po 38 kr. poltura za hišno opravo, po kateri stara osepela oprava v nekoliko urah iako lica dobi, ko nova. Velika steklenica 52 kr.
- po 1.70 dvanajst jednih priprav. Najboljša vrsta po 2.95, 3.80 kr.
- po 83 kr. in 1.15 dvanajst zle za jed, kakor za-jemavnice 58 kr., zaj-mavnice za mleko 41 kr., 1 kuhinjsk nož 35 kr.
- po 74 kr. ali 1.20 lepe vrane verižice za gospe s križcem. Najlepša sorta 2.05 kr.
- po 4.80 čudovito lepa silka v oljnatih barvah s širokim zlatim okvirom 28" široka, 33" dolga, kazajoča deželo.
- po 86 kr. čedno risavno orodje, veliko po 1.48 k.
- po 1.50 ali 1.55 velik zlat prstan s pecatom z garancijo; najlepši prsta 2.50, 3.
- po 50, 80 kr. ali 1.15 varna ključavnica.
- po 29 kr. 1 steklenica kletja, s kterim se lahko vsak predmet za vedno zveže.
- po 4, 5, 8, 10 ali 15 kr. najlepši umetni ogenj, ki se lahko v vsaki sobi seže. On je brez dna in nevarnosti. Večji jako lpi veljajo 25, 30, 35, 40, 50. Cele kasete z vsemi sortami napolnjena, velika 154, veča 2.95, največja z vsemi mogućimi po 4.48, zraven tega nauk.
- po 19 kr. 100 dobrih jeklenih peres, najfiniš sorte 1 karton s 114 peresi 38, 50, 65.
- po 40 kr. ali 60 loterijska igra.
- po 23, 32, 51 ali 65 imamo najlepše garniture, broše in uhane v zalogi; najfiniš sorte 1.12, 1.43.
- po 83, 1.20, 1.60, 1.80, 2.50 in 3.40 ena magilna laterna, s katero lahko vsak duhove pože. za 1.80 ali 2 gld. 1 omjavnica (lavor) iz posebrenega metala, ki se tudi v 20 letih ne spremeni.
- za 1.40, 1.90 ali 2.93 iz angleškega blaga narejen jako dober dežnik, najfiniš sorte 3.50, 4.
- za 50, 82, 98 ali 1.20 prodajamo jako elegantne kasete s pripravo za življenje; najelegantiše veljajo 1.54, 1.90 in 2.75. kr.
- po 15 kr. en par finih nogovic; najfiniš sorte 22, 27, 35 kr.
- po 9 kr. ena škatlja, v kateri je 5 kosov najfinišega pečatnega voska.
- po 25 kr. pravno orehovo olje, s kterim se lahko vsi laje temno pobarvajo; velika steklenica 45 kr.

Najnovije!

1 karton, v kterem je cel alfabet z vsemi številkami in drobeži, vrezan v metal; s tem se vsakovrstni napisi in številca na papir, les, pleh itd., krasno lahko vtisnejo. Za poslovne, učence in privatne osebe je ta pislovnica, nenece in posebno interesantna, temveč jako koristna. Cena 1 gld., isto z velikimi pisninkami gld. 2.10. 1 karton s tablamy, s kterimi si vsak deček vojake in figure lahko napravi, 80 kr.

Za zaznamovanje perila

se oni obrzci jako priporočajo. blišč-če bele stori, velja gld. 1.48 in so

Naznanilo!

1 steklenica c. kr. priv. slovove zobne paste, ktera v petih minutah najbolj črne zobe blišč-če bele stori, velja gld. 1.48 in so samo in edino pri nas dobi.

Slovanski narodni bazar in razpošiljavni posel

na Dunaji, Mariahilferstrasse, Nr. 21 A.

Slovanski bratje! pridite osebno ali pišite, kadar gori omenjenih reči potrebujete. Razpošiljamo vse za povzetek. Trgovcem damo kljubu tako nizkim cenam še odpustek. (21-3) Z visokim spoštovanjem

Čech & Kment.